

Werkgroep Internationale Solidariteit (WIS) ABVAKABO FNV afd. Groningen

Nieuwsbrief oktober 2012

Politie neemt camera Ben Madzimure in beslag

Vorig jaar kon de WIS Groningen hoofdredacteur Ben Madzimure van het Zimbabwaanse vakbondsblad “the Worker” een digitale camera cadeau doen dankzij een geldinzamelingsactie waaraan ook lezers van deze Nieuwsbrief hebben bijgedragen. Vorige maand werd deze digitale camera door politie in burger geconfisqueerd toen Ben foto’s maakte van hun optreden tegen werkers in de informele sector: de politie nam de handelswaar van marktverkoopsters/-kopers in beslag.

.....en Ben krijgt hem weer terug, maar

Ben deed aangifte bij de politie. Maar toen hij het kantoor van de gemeentelijke politie betrad werd zijn rol van aangever snel omgedraaid in die van verdachte. Een Kafka-achtig scenario ontrolder zich. Uiteindelijk kreeg Ben, na interventie van de hoogste chef, zijn camera terug, maar hij had wel de hele dag op het politiebureau doorgebracht. *(uitgebreid verslag op zijn facebookpagina)*

The worker lees je op: www.theworkerzimbabwe.com

Reis Corrie Roeper

Corrie Roeper van FNV Mondiaal was pas in Zimbabwe. Uit haar verslag:

“Bijna 9 maanden na het vorige bezoek valt het op dat Harare schoner is. De gemeente moet ingezien hebben dat er teveel blikjes, plastic flesjes, zakjes etc. met drinken en eten gekocht worden en na consumptie weggegooid. Er wordt geveegd en opgeruimd. En verder is het relaxed. Niet teveel verkeer en niet te weinig, geen zeer agressieve aanplakbiljetten van ZANU langs de weg, weinig politie. Beter en sneller internet, maar de elektriciteit laat het er vaak afweten....”

“Er is nu eindelijk een concept Grondwet, maar het is nog volslagen onduidelijk wat daar mee gaat gebeuren. ZANU wil de draft nog aanzienlijk aanpassen, de beide MDC’s zeggen dat dit al een compromis is: geen verdere onderhandelingen meer. Ieder zegt nu dat het hele proces van COPAC, de raadplegingen over het hele land, net zo goed achterwege had kunnen blijven, het concept wat daaruit is ontstaan is nu vervangen door een uit onderhandeld concept tussen de drie partijen. De civil society is verdeeld over de draft en die splitsing loopt zelfs door organisaties heen. De ZCTU roept hun achterban nu op *VOOR* de nieuwe grondwet te stemmen. Het is geen goed proces geweest, het is geen ideale grondwet, maar heel veel beter dan wat er was, zegt de ZCTU nu....”

“De ZCTU stelt zich nu minder militant op dan een paar jaar geleden. Er wordt minder afstand genomen van MDC, er is de oproep om de nieuwe grondwet te gaan steunen. Ook nieuw was de vraag aan de GUFs, die tijdens de partermeeting werd geuit: help bonden binnen een sector te gaan fuseren. Er is een streven naar een kleiner ZCTU secretariaat wat inhoudt dat er meer verantwoordelijkheid bij de bonden zelf komen te liggen. Maar ook worden de bonden gevraagd kritisch naar zichzelf te kijken: ook daar zijn te dure structuren, veel geld gaat naar veldkantoren en staf in plaatsen waar geen leden meer zijn en ook niet meer zullen komen....”

“De kloof met de afgesplitste groep van de ZCTU lijkt dus groter te worden. Tegelijkertijd vertelt ieder me dat er ook samengewerkt wordt, het om het belang van de werkers gaat, Matombo werd opgezocht toen hij ziek was, de vakbondsbijdragen die werkgevers nog

overmaken naar ZCTU voor ‘dissidente bonden’ (CASWUZ bv) worden doorgestuurd naar CASWUZ. Het lijkt er op dat het uitblijven van een politieke oplossing, de teleurstelling in de MDC, ook het uiteenvallen van ZANU-PF, gespiegeld wordt in de ZCTU en de civil society....”

(zie voor het hele verslag hieronder).

Op Afrikadag EVS workshop “Transparency in the diamond industry”

tijd: 11:30 uur tot 12:30 uur

Sprekers: Farai Maguwu (Zimbabwean activist), Mike Davis (Global Witness)

Since the discovery of diamonds in Marange, Zimbabwe is fast becoming one of the largest diamond producers in the world. However, until now the population of Zimbabwe has not benefited much from the major diamond revenues, and there are fears the revenues will be used to fund violent election campaigns.

This workshop will focus on Zimbabwe's diamond industry, examining the current situation and addressing issues of transparency. To do so, Zimbabwe Watch and ActionAid have invited inspirational Zimbabwean diamond activist Farai Maguwu. Maguwu has done extensive research and was the first to address the human rights violations in the Marange diamond fields. As a result he was imprisoned for five weeks in 2010.

Maguwu will be joined by Mike Davis from Global Witness. Global Witness has launched several influential reports on Zimbabwe's diamond industry, exposing the involvement of members of Zimbabwe's security apparatus.

Voertaal: Engels

www.afrikadag.nl

30 oktober kaderbijeenkomst FNV Bondgenoten over kinderarbeid in de Turkse hazelnotenogst

Hoe bestrijden we kinderarbeid in Turkije? Kinderen oogsten daar de hazelnoten die in onze chocopasta zitten. In plaats van naar school te gaan. Wat kan de vakbond daar aan doen? Wat kun je als kaderlid in jouw bedrijf betekenen? Hoe kun je zorgen dat je als kaderlid niet meer hoeft te werken met hazelnoten geoogst door kinderen?

Datum 30 oktober 2012

Tijd 10:00 uur tot 16:00 uur

Locatie Nader te bepalen

Contact Diane Schlee: d.schlee-terborg@bg.fnv.nl

Reisverslag Corrie Roeper

Reis Zimbabwe 9 – 15 september 2012.

Bijna 9 maanden na het vorige bezoek valt het op dat Harare schoner is. De gemeente moet ingezien hebben dat er teveel blikjes, plastic flesjes, zakjes etc. met drinken en eten gekocht worden en na consumptie weggegooid. Er wordt geveegd en opgeruimd. En verder is het relaxed. Niet teveel verkeer en niet te weinig, geen zeer agressieve aanplakbiljetten van ZANU langs de weg, weinig politie. Beter en sneller internet, maar de elektriciteit laat het er vaak afweten. Bij de ZCTU doet de lift het al maandenlang niet. Aan het eind van de workshop of aan het eind van de dag worden de overgebleven snoepjes niet verzameld om mee te nemen naar huis, evenmin als de restjes limonadesiroop (merk Mazoe, 50% echt fruit volgens de fles, nu in meerdere smaken!). De weg naar het vliegveld is opgeknapt, en op het vliegveld zelf is het drukker. Mensen die steeds dikker werden vanaf 2008 zijn nu aan het sporten gegaan, of eten bewust: veel groente, weinig vlees. Het geeft al met al de indruk van een land waar het steeds beter gaat.

In de kranten gaat het vooral over het huwelijk van Tsvangirai, hij is van plan te hertrouwen, maar er is een dame die claimt dat ze met hem verloofd is, en ze gaat een High Court zaak aan. In Zimbabwe is High Court zaken aangaan de nationale hobby. Natuurlijk hebben de meeste ZANU politici ook vriendinnen aan wie valse beloften zijn gedaan, en buitenechtelijke kinderen, en waarschijnlijk zal deze mevrouw door ZANU betaald worden. Maar het beschadigt Morgan Tsvangirai, zeker ook internationaal. Wanneer ik weg ga hoor ik dat het huwelijk niet doorgaat, en er zijn al internationale gasten voor de bruiloft aangekomen. Los daarvan is er toenemende kritiek op corruptie bij het MDC, zeker ook op lokaal niveau. Donoren hebben nog wel respect voor minister van Financiën Tendai Biti, hoewel ik ook hoor dat niemand weet wat waar is: het verhaal van ZANU-PF dat het geld van de Chiadzwa diamanten wel naar Biti gaat, of zijn eigen verhaal, dat het geld er niet komt. Mij lijkt het laatste wel veruit de waarschijnlijkste versie.

Er zijn nationaal nog steeds te veel uitgaven en te weinig inkomsten, er moet binnenkort geleend worden van de Wereldbank. Er worden nog steeds Zimbabwaanse bedrijven gesloten, nog steeds mensen ontslagen. Op de partnermeeting benadrukken alle partners dat de contextanalyse te weinig aandacht besteedt aan de informele economie, en FNV wordt gevraagd de mogelijkheid te bekijken daar steun aan te geven.

Een ander punt wat me steeds onder de aandacht gebracht wordt, is dat het nu vredig lijkt, maar dat het geweld zeker niet verdwenen is. Het is nu gericht geworden, en er is nog steeds veel intimidatie, vooral in de rurale gebieden. Geweld kan weer opblazen wanneer de hardliners dat willen. Liever zullen ze er van afzien, maar niet aarzelen te dreigen, om toch hun macht proberen te behouden.

Er is nu eindelijk een concept Grondwet, maar het is nog volslagen onduidelijk wat daar mee gaat gebeuren. ZANU wil de draft nog aanzienlijk aanpassen, de beide MDC's zeggen dat dit al een compromis is: geen verdere onderhandelingen meer. Ieder zegt nu dat het hele proces van COPAC, de raadplegingen over het hele land, net zo goed achterwege had kunnen blijven, het concept wat daaruit is ontstaan is nu vervangen door een uit onderhandeld concept tussen de drie partijen. De civil society is verdeeld over de draft en die splitsing loopt zelfs door organisaties heen. De ZCTU roept hun achterban nu op *VOOR* de nieuwe grondwet te stemmen. Het is geen goed proces geweest, het is geen ideale grondwet, maar heel veel beter dan wat er was, zegt de ZCTU nu. Maar de afgesplitste Matombo – Majongwe groep is tegen, net als de NCA. Ook ZANU-PF zal oproepen tegen te stemmen wanneer er inderdaad een referendum komt over dit concept. Zij zullen de kerken en de traditional leaders aan hun kant proberen te krijgen op de homorechten die in het concept staan. Een *JA* voor dit concept is dus nog niet zeker. En een *NEE* is wat Mugabe wil. Maar het is ook nog onzeker of er een referendum komt over dit grondwetsvoorstel, en wanneer. Veel Zimbabwanen zullen het prima vinden wanneer er gelijk verkiezingen komen.

De peilingen die er al gehouden worden laten een afname in populariteit voor MDC zien. Ieder zegt ook nieuw geweld te vrezen. Dat wordt gezegd, maar niemand maakt daarbij een heel bezorgde of bange indruk. En er is ook een mogelijkheid van vooral intimidatie vooraf, maar geen geweld tijdens en na de verkiezingen. Het meest opvallende is wel dat nu vooral ZANU mensen kritiek hebben op de praktijk van hun partij en veranderingen willen. Zimbabwe gaat dan ook veranderen, denkt men. En het zal een moeizaam proces zijn, maar niet noodzakelijk erg gewelddadig. Tenzij Mugabe ineens te vroeg doodgaat, of tenzij MDC toch een grote meerderheid krijgt na de verkiezingen, of tenzij de ZANU bonzen om andere redenen hun toekomst bedreigd zien.

De ZCTU stelt zich nu minder militant op dan een paar jaar geleden. Er wordt minder afstand genomen van MDC, er is de oproep om de nieuwe grondwet te gaan steunen. Ook nieuw was de vraag aan de GUFs, die tijdens de partermeeting werd geuit: help bonden binnen een sector te gaan fuseren. Er is een streven naar een kleiner ZCTU secretariaat wat inhoudt dat er meer verantwoordelijkheid bij de bonden zelf komen te liggen. Maar ook worden de bonden gevraagd kritisch naar zichzelf te kijken: ook daar zijn te dure structuren, veel geld gaat naar veldkantoren en staf in plaatsen waar geen leden meer zijn en ook niet meer zullen komen. De textielindustrieën zullen b.v. niet meer open gaan, de commerciële landbouwbedrijven komen niet meer terug. De nieuwe algemeen secretaris van de ZCTU, Japhet Moyo, reist veel door het land om met de bonden te praten, veldkantoren te bezoeken, en aan te dringen op rationalisatie. Bonden moeten er voor zorgen dat er geld blijft voor diensten aan de leden (en voor afdracht aan ZCTU!) en niet alles opgaat aan de leiding en aan kantoren. De herstructurering van de ZCTU zelf verloopt helaas traag, want juist de bonden die weinig diensten kunnen leveren aan hun leden willen dat de ZCTU dat voor ze doet, dus houden een afslanking tegen.

De ZCTU staat nu dicht bij MDC. Internationale donoren en de ZCTU zelf zeggen dat ze niet meer de sterkte en relevantie hebben die ze hadden in de periode 1990 – 2000. Er zijn veel minder werkers en minder leden, en de actiebereidheid is kleiner. En de groep die afgesplitst is maakt het geheel er niet sterker op. De Matombo – Majongwe groep krijgt publiciteit omdat ze een ander standpunt innemen, *tegen* de nieuwe grondwet zijn is interessanter dan *voor*. Ze organiseren nog steeds stakingen, of zoeken het conflict met ministeries over salarissen. Dat kunnen ze, omdat ze veel public services organiseren, en dat zijn degenen met momenteel de zekerste en best betaalde banen. Bij de particuliere bedrijven durven werknemers niet meer te staken, bang dat de vakbondsleden meteen ontslagen worden, of zelfs het bedrijf gaat sluiten. De, meest MDC, ministers van de betreffende overheidsdiensten zeggen dat ze graag een hoger loon willen betalen, maar het geld niet krijgen van Financiën. Dus krijgt Tendai Biti overal de schuld van, precies van Mugabe wil. PTUZ (progressieve lerarenbonden)leider Raymond Majongwe is een poosje geleden met politie en pers de populaire markten afgegaan op zoek naar schoolboekjes. Die liggen daar inderdaad, worden dan in beslag genomen en ‘terug’ gestuurd naar school. Het geeft publiciteit, veel mensen zien het als ‘daadkrachtig’ en optreden tegen corruptie. Of het om gestolen boekjes gaat is maar de vraag, waarschijnlijk zijn het vooral oude gebruikte boeken die worden doorverkocht. En waarom de informele economie aanvallen, en waarom samenwerken met de politie? De kloof met de afgesplitste groep van de ZCTU lijkt dus groter te worden. Tegelijkertijd vertelt ieder me dat er ook samengewerkt wordt, het om het belang van de werkers gaat, Matombo werd opgezocht toen hij ziek was, de vakbondsbijdragen die werkgevers nog overmaken naar ZCTU voor ‘dissidente bonden’ (CASWUZ bv) worden doorgestuurd naar CASWUZ. Het lijkt er op dat het uitblijven van een politieke oplossing, de teleurstelling in de MDC, ook het uiteenvallen van ZANU-PF, gespiegeld wordt in de ZCTU en de civil society.

Investerings in Zimbabwe vallen nog tegen, en bedrijven krimpen of gaan dicht, werd me verteld. Maar blijkbaar wordt er in de informele economie en handel wel verdiend. In de landbouw gaan onteigeningen nog door, ook de bloementelers en groenteverbouwers worden getroffen. En ook zwarte Zimbabweanen raken land en huizen kwijt. Het dringt pas goed door me door wanneer ik terugvlieg, voor het eerst sinds lange tijd overdag. Tussen Harare en de Zambezi rivier lijkt alles een grote, droge en onontgonnen vlakte. Maar ten Noorden van de Zambezi, in Zambia, beginnen gelijk de geïrrigeerde velden. Grote bedrijven, meer bewoning.

En bij Lusaka zie ik groenteverbouw en boomgaarden. Het is een spiegelbeeld geworden van 20 jaar geleden. Ook Lusaka ziet er nu veel moderner en bedrijviger uit. Hoe Zimbabwe achter is gaan lopen wordt duidelijk wanneer het vliegtuig Nairobi nadert. Voorbij de Kilimanjaro eerst de droge vlakten van de Masaai. Dan de heuvels, en ineens: grote complexen kassen. Hier worden de bloemen en de groenten verbouwd. Ertussen ook wat boomgaarden en tuinen, en verpakkingshallen. Dit is zeer moderne agribusiness, die er 10 jaar geleden nog niet was. De weg tussen het vliegveld en Nairobi is een en al industrie geworden, niet te vergelijken met de weg tussen Harare en het vliegveld. Dit moeten al die ZANU ministers en handel- en industriemensen ook zien die hier vliegen, geen wonder dat ze van de oude klik af willen! Maar hoe... De Zimbabwaanse vrienden lijken er wel van overtuigd dat het gaat gebeuren, maar lijken minder dan ooit een beeld te hebben van de weg daarnaartoe. Of zoals één van hen zei: *The things we want to see happening are still wishes, it are no horses to ride on.*